



Stefan Abt

1937–2002

Niezwykle uzdolnioną i pracowitą osobą oraz człowiekiem czynu był Profesor Stefan Abt. Całe jego życie było pasmem ciągłych poszukiwań, ustawicznego uczenia się i pracy. Ukończył cztery fakultety. Odszedł 25 maja 2002 roku, przeżywszy 65 lat, w pełni sił twórczych.

Urodził się 22 lutego 1937 roku w Śmiglu, małym mieście na Pojezierzu Leszczyńskim, w rodzinie kupieckiej jako syn Czesława i Heleny z domu Krupka. Tamże ukończył szkołę podstawową, a następnie uczęszczał do gimnazjum w Kościanie. Ukończył je w 1953 roku i w wieku 16 lat otrzymał świadectwo dojrzałości. W tym samym roku podjął studia w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Poznaniu.

Mając 20 lat, uzyskał w 1957 roku magisterium z ekonomii w zakresie statystyki na Wydziale Handlowym Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu. Pracując, zdołał ukończyć następne trzy fakultety. W latach 1958–1963 studiował na Wydziale Matematyczno-Fizyczno-Chemicznym UAM i otrzymał stopień magistra matematyki. W latach 1964–1969 studiował na Wydziale Filozoficzno-Historycznym UAM i uzyskał magisterium z historii. W latach 1981–1984 studiował na Papieskim Wydziale Teologicznym w Poznaniu. Ukończył je, lecz dopiero w roku 2000 uzyskał stopień magistra teologii na Wydziale Teologicznym UAM w Poznaniu. Główną dziedziną jego zainteresowań była jednak ekonomia.

W WSE rozpoczął pracę w roku 1957. Najpierw przez trzy lata był asystentem naukowo-technicznym w Katedrze Statystyki. Kolejno uzyskiwał wszystkie stanowiska i tytuły naukowe do profesora zwyczajnego włącznie. Doktoryzował się w 1964 roku na Wydziale Ogólno-Ekonomicznym Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu na podstawie rozprawy *Stosowanie statystycznej kontroli w badaniu jakości wędlin*. Jego promotorem był prof. Stanisław Waszak. Po uzyskaniu doktoratu odbył zagraniczne staże zawodowe we Francji, w ZSRR, Kanadzie i na Węgrzech.

Habilitował się w 1991 roku na Wydziale Ekonomiki Obrotu Akademii Ekonomicznej w Krakowie. Podstawę stanowiła praca *Optymalizacja konsumpcji* (JRWiK, Warszawa 1991) oraz działalność naukowo-dydaktyczna w Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. Pracując na tej Uczelni, otrzymał w 1972 roku stanowisko docenta, a w 1992 roku sta-

nowisko profesora nadzwyczajnego. Tytuł naukowy profesora nauk ekonomicznych otrzymał w 1996 roku, stanowisko profesora zwyczajnego w roku 2000. Z Uczelnią był związany blisko 35 lat. Pracował w niej nieprzerwanie do roku 1981.

Za zgodą stron jego stosunek pracy został rozwiązany w 1982 roku. Ponowne zatrudnienie go na Uczelni nastąpiło w roku 1992. Odtąd pracował w niej do końca jako kierownik nowo utworzonej Katedry Systemów Logistycznych na Wydziale Towaroznawstwa. W czasie przerwy w zatrudnieniu na Uczelni był kierownikiem Zakładu Zastosowań Informatyki w Instytucie Gospodarki Materiałowej w Poznaniu oraz członkiem Rady Naukowej tegoż Instytutu. Gdy w roku 1992 przeszedł do Akademii Ekonomicznej, nadal pracował w IGM, pełniąc funkcję głównego specjalisty – konsultanta.

Osiągnięcia badawcze Profesora Abta dotyczą kilku dyscyplin naukowych wiążących się z ekonomią, a były nimi matematyka, informatyka, cybernetyka i logistyka. Istnieje wiele jego opracowań i publikacji z tego zakresu. Pisał dużo, jednak znaczna część jego twórczości pozostała w maszynopisie. Wśród jego publikacji znajduje się 20 pozycji zwartych. Do najważniejszych z nich należy 10 monografii i podręczników. Są nimi: *Matematyczno-statystyczne podstawy analizy rynku* (PWE, Warszawa 1972); *Optymalizacja struktur konsumpcji* (IRWiK, Warszawa 1991); *Mikrokomputery w biznesie* (Wydawnictwo AE, Poznań 1995); *Zarządzanie logistyczne* (TNOiK, Poznań 1996); *Systemy logistyczne w gospodarowaniu. Teoria i praktyka logistyki* (Wydawnictwo AE, Poznań, wyd. 1: 1995, wyd. 2: 1996, wyd. 3: 1997); *Zarządzanie logistyczne w przedsiębiorstwie* (PWE, Warszawa 1998); *Metody analizy statystycznej* (Wydawnictwo AE, Poznań 1999); *Logistyka ponad granicami* (ILiM, Poznań 2000 – red. nauk. i współautor); *Logistyka w teorii i praktyce* (Wydawnictwo AE, Poznań 2001).

Profesor Abt prowadził seminarium doktorskie dla grupy młodych pracowników Akademii Ekonomicznej i wojskowych. Wypromował trzech doktorów. W czasie swojej pracy na Uczelni prowadził wykłady i ćwiczenia z kilku przedmiotów: statystyka, statystyczna kontrola jakości, matematyka, wprowadzenie do zastosowań matematyki w ekonomii, wstęp do informatyki, metody numeryczne, projektowanie systemów informatycznych, wstęp do teorii decyzji. Prowadził również seminaria dyplomowe i magisterskie na studiach dziennych i zaocznych. W roku 1969 podjął się zorganizowania Podyplomowego Studium Organizacji Przetwarzania Danych i kierował nim do roku 1978. Pracując w Instytucie Gospodarki Magazynowej, jednocześnie prowadził zajęcia dydaktyczne, między innymi na Politechnice Poznańskiej i w Ośrodku Doskonalenia Kadr Kierowniczych, a także na kursach TNOiK z informatyki oraz w Poznańskiej Szkole Menedżerów z systemów symulacji komputerowej.

Profesor położył duże zasługi w zakresie zorganizowania na Uczelni Ośrodka Przetwarzania Danych. Dzięki jego staraniom na Uczelni zainstalowano komputer (ODRA 1013), a w 1967 roku utworzono Pracownię Przetwarzania Danych. Zajęcia w tej

pracowni szybko zdobyły popularność. Zainstalowano więc drugą maszynę cyfrową (ODRA 1304). Pracownię podniesiono do rangi Ośrodka Przetwarzania Informacji i znacznie powiększono zespół osób (do 74) w nim pracujących. Ośrodkiem tym kierował w latach 1974–1976. W roku 1976 wydzielono z tego Ośrodka Zakład Systemów Informatycznych jako komórkę dydaktyczną ściśle współpracującą z Ośrodkiem, co przyczyniło się do przeniesienia punktu ciężkości na pracę naukowo-dydaktyczną.

Jego zainteresowanie problematyką logistyczną sprawiło, że powierzono mu – jako sekretarzowi naukowemu – zorganizowanie w grudniu 1991 roku pierwszego międzynarodowego sympozjum logistycznego w Polsce, w którego wyniku powstało Polskie Towarzystwo Logistyczne z siedzibą w Poznaniu. Profesor dostrzegł konieczność pilnego unowocześnienia nauczania logistyki. W marcu 1992 roku zorganizował więc w Akademii Ekonomicznej w Poznaniu wspomnianą Katedrę Systemów Logistycznych.

Profesor Stefan Abt współpracował z PAN i Polskim Komitetem Normalizacyjnym. Był członkiem Komisji Nauk Towaroznawczych (Nauk o Jakości) Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Poznaniu, i członkiem Normalizacyjnej Komisji Problemowej ds. Logistyki kodów kreskowych i gospodarki magazynowej Polskiego Komitetu Normalizacyjnego. PKN, uznając jego talent organizacyjny i dydaktyczny, powierzał mu zajęcia na licznych kursach ze statystycznej kontroli jakości.

Profesor zajmował się też sprawami redakcyjnymi. Od roku 1984 (z krótką przerwą) do roku 1990 pełnił funkcję redaktora naczelnego ogólnopolskiego kwartalnika „Problemy Magazynowania i Transportu”, a później redaktora. Wchodził w skład kolegium redakcyjnego periodyku „Logistyka i Jakość”.

Mimo dużego zaangażowania w pracę naukowo-dydaktyczną i redakcyjną brał udział w pracy społecznej poza Uczelnią. Był członkiem Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa i pełnił przez dwie kadencje funkcję prezesa Oddziału Wielkopolskiego, będąc także członkiem Głównej Rady Naukowej TNOiK. Był prezesem Poznańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Logistycznego, członkiem Polskiego Towarzystwa Cybernetycznego i Polskiego Towarzystwa Matematycznego. Piastował godność wiceprezesa Poznańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Statystycznego oraz wiceprezesa Ogólnopolskiego Towarzystwa Symulacyjnego.

Wybór na prezesa Oddziału Wielkopolskiego Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa sprawił, że w pracy społecznej Profesor mógł lepiej godzić kontakty z przedsiębiorstwami i przedstawicielami praktyki gospodarczej. Natomiast wybór na wiceprezesa Zarządu Głównego TNOiK zobligował go do rozwijania metod naukowej organizacji. Dzięki członkostwu w Międzynarodowym Towarzystwie Logistycznym z siedzibą we Frankfurcie nad Menem mógł realizować prace z zakresu eurologistyki. Współpracując z Uniwersytetem Viadrina we Frankfurcie nad Odrą opublikował jako redaktor naukowy i współautor wymienioną już książkę: *Logistyka ponad granicami*.

Dowód uznania dla całokształtu jego pracy stanowią nagrody i odznaczenia. Otrzymał nagrodę NOT w 1968 roku; nagrody ministra szkolnictwa wyższego i techniki oraz nagrody rektora. TNOiK odznaczył go Srebrną i Złotą Odznaką, a z inicjatywy tego Towarzystwa przyznano mu w roku 1995 Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. W roku 1996 otrzymał Medal Komisji Edukacji Narodowej.

W jego działalności pozanaukowej poczesne miejsce, od 1980 roku, zajmowała działalność w ruchu Pomocników Matki Kościoła i Odnowie w Duchu Świętym oraz w Ruchu Światło-Życie w ramach Domowego Kościoła. Od roku 1994 piastował funkcję prezesa koła Stowarzyszenia Rodzin Katolickich przy parafii Pierwszych Męczenników Polski w Poznaniu. Był wykładowcą w Studium Rodziny Papieskiego Wydziału Teologicznego w Poznaniu. Nade wszystko cenił życie rodzinne. W wolnych chwilach kolekcjonował wydawnictwa albumowe i nagrania muzyki klasycznej.

W pamięci tych, którzy go znali i z nim współpracowali, pozostał jako człowiek bardzo otwarty, przyjazny, niezwykle pracowity i skromny. Budził zaufanie. W swoim życiu realizował maksymę Goethego: „Człowiek jest wart tyle, ile czyni dobrego”.

Bogdan Sojkin